

Підсекція «СОЦІАЛЬНА РОБОТА»

ТЕНДЕНЦІЯ ДО ПАРИТЕТНОСТІ ПІД ЧАС ВІЙНИ

У. В. Варнава

к. психол. н., доцент, доцент кафедри соціальної роботи ФПСР
ОНУ імені І. І. Мечникова

Гендерна рівність у державному управлінні є важливим елементом демократичного розвитку українського суспільства. Для її реалізації необхідно включати гендерний компонент у роботу всіх гілок влади та впроваджувати механізми моніторингу ефективності цих заходів. Не виключенням є питання гендерночутливого підходу в контексті соціальної роботи, та допомоги. Досвід країн ЄС свідчить про позитивний вплив гендерної політики на структуру управління, що забезпечує рівне представництво жінок і чоловіків у парламентах та урядах.

В Україні цей процес розвивається, але залишається багато викликів, які потребують вирішення. Важливу роль у досягненні гендерної рівності відіграє соціальна робота, оскільки вона сприяє адаптації вразливих груп, подоланню стереотипів та захисту прав жінок і чоловіків.

Поняття "паритетний парламент" та "паритетний уряд" стають загальновизнаними категоріями у світовій політиці, зокрема у країнах Скандинавії, Франції та Канаді. Гендерний мейнстрімінг, започаткований Пекінською платформою дій (1995), орієнтований на врахування гендерного аспекту в усіх державних політиках та програмах.

В Україні також відбувається поступове зростання гендерного представництва у Верховній Раді: з 3% у 1990 році до 21% у 2019 році. Прийнятий у 2019 році Виборчий кодекс закріплює обов'язкову 40-відсоткову гендерну квоту для місцевих виборів та заохочувальну 30-відсоткову для загальнодержавних виборів. У державному управлінні спостерігається позитивна динаміка щодо збільшення кількості жінок на керівних посадах, хоча цей процес ще не є системним.

Однак, варто зазначити, що основними перешкодами для досягнення повної гендерної рівності є:

- недостатня політична воля керівників державних органів;
- слабка система стимулів для дотримання гендерних квот; [1]
- низький рівень освіти громадян з питань гендерної рівності в сучасному світі.

Законодавчі ініціативи створюють передумови для посилення гендерного балансу у всіх сферах. Саме це є початком створення гендерного балансу. Однак, реалізація цих ініціатив залишається непослідовною. Впровадження гендерних квот на виборах та у виконавчих органах влади є позитивним кроком, але нажаль, часто залишається формальністю без реальних механізмів впливу.

Соціальна робота в цьому контексті може відігравати роль посередника між державою та суспільством, забезпечуючи:

- просвіту та адвокацію – інформування громадян про гендерні права, боротьбу з дискримінацією;
- підтримку жінок у політиці та управлінні – мотивацію жінок до участі в суспільному житті, організацію тренінгів для політичної активності;
- роботу з сім'ями – формування гендерночутливих моделей поведінки серед молоді, виховання поваги до рівноправності.

Для ефективного впровадження гендерної рівності необхідно:

- посилити контроль громадянського суспільства за дотриманням гендерних норм;
- забезпечити належний рівень політичної освіти;
- удосконалити систему покарань за невиконання гендерного законодавства. [2]

Соціальна робота є важливим інструментом реалізації гендерної політики в Україні. Вона сприяє формуванню рівноправного суспільства, підтримці жінок і чоловіків у кризових ситуаціях, а також усуненню дискримінації у всіх сферах життя. Для досягнення сталих результатів необхідно інтегрувати

гендерний підхід у систему соціальної роботи та забезпечити активну участь соціальних працівників у формуванні політики рівних можливостей.

Література

1. Гошовська В.А., Даниленко Л. І. Утвердження гендерної рівності. тенденція до паритетності: міжнародний досвід і Україна. Наукові перспективи No 7 (37) 2023. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-7\(37\)-127-139](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-7(37)-127-139)
2. Universals of Gender Policy and its Socio-Cultural Adaptation. S. Hladchenko, O.Domin, A. Rabokorovka, M. Paskalova, U.Varnava Journal of Policy & Governance | 01(02) December 2021. C.41-47 | <https://grassrootsjournals.org/jpg/jpg010203-hladchenkoatal-m00262.pdf>